

Republica Moldova

**Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE**

str. Alexandr Pușkin 52/A, MD 2005 Chișinău, Tel: 022 823 955 anre@anre.md, <http://www.anre.md>

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE nr.

din 2024

mun. Chișinău

**cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a
plăților pentru neutralitate**

În temeiul art. 7 alin. (1) lit. q³) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415) cu modificările ulterioare, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică,

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Metodologia de calculare a plăților pentru neutralitate, conform anexei.
2. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Veaceslav UNTILA
Director general

Violina ȘPAC
Director

Eugen CARPOV
Director

Alexei TARAN
Director

Alexandru URSU
Director

Metodologia de calculare a plăților pentru neutralitate

Capitolul 1 Dispoziții generale

1 Metodologia de calculare a plăților pentru neutralitate (în continuare - Metoda) stabilește modul de calculare de către OST a plăților pentru neutralitate, în scopul asigurării neutralității costurilor acțiunilor de echilibrare întreprinse de OST, în conformitate cu Codul rețelelor de gaze naturale, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație nr. 420/2019.

1. Metoda include, de asemenea, măsuri de administrare al riscului de credit pentru a reduce riscul de nerambursare al OST la plățile datorate pentru plăților pentru neutralitate, în conformitate cu Secțiunea 3, Capitolul VII din Codul rețelelor de gaze naturale.

2. Metoda se aplică tuturor părților responsabile de echilibrare (în continuare PRE), care au încheiate un contract de echilibrare cu OST.

3. OST transferă către PRE într-o manieră corectă, nediscriminatorie și transparentă, toate costurile și veniturile care decurg direct din acțiunile de echilibrare efectuate de OST.

4. OST nu înregistrează câștiguri sau pierderi ca urmare a achitării sau perceperii plății pentru dezechilibru zilnic, plății intrazilnice, plăților privind acțiunile de echilibrare și de alte cheltuieli legate de activitățile de echilibrare, care reprezintă de fapt toate activitățile desfășurate de OST în vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute în Regulile pieței.

5. În sensul prezentei Metodologii se aplică termenii definiți în Legea cu privire la gazele naturale nr. 108/2016, Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 534/2019 privind aprobarea Regulilor pieței gazelor naturale și Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 420/2019 privind aprobare Codului rețelelor de gaze naturale.

CAPITOLUL II CALCULAREA PLĂȚII PENTRU NEUTRALITATE Secțiunea 1

Categorii de costuri și venituri incluse în plata pentru neutralitate

6. Plata de neutralitate include doar costurile și veniturile care decurg direct din acțiunile de echilibrare efectuate de OST.

7. Plata pentru neutralitate include următoarele categorii de *costuri*:

1) costuri rezultate din efectuarea acțiunilor de echilibrare de către OST (achiziționarea gazelor naturale pentru echilibrare în baza contractelor privind serviciile de echilibrare).

2) costuri rezultate din utilizarea punctelor de intrare și de ieșire din rețeaua de transport a gazelor naturale de către OST pentru a efectua acțiuni de echilibrare.

3) plăți achitate PRE de către OST, din cauza dezechilibrelor pozitive ale acestora.

4) Alte costuri legate de activitatea de echilibrare, dacă este cazul:

a) cheltuielile pentru dezvoltarea și menținerea unei platforme de echilibrare;

b) cheltuielile accesării platformelor de tranzacționare unde OST efectuează acțiuni de echilibrare;

c) cheltuielile de tranzacție legate de cumpărarea sau vânzarea gazelor naturale pentru echilibrare de către OST pentru platformele de tranzacționare;

d) cheltuielile de finanțare aferente marjelor de tranzacționare pentru realizarea acțiunilor de echilibrare.

8. Plata pentru neutralitate include următoarele categorii de *venituri*:

1) venituri generate din efectuarea acțiunilor de echilibrare de către OST (vânzarea gazelor de echilibrare în baza contractul pentru servicii de echilibrare).

2) venituri generate din utilizarea punctelor de intrare și de ieșire din sistemul de transport de către OST pentru a efectua acțiuni de echilibrare;

3) venituri din plățile achitate OST de către PRE, pentru dezechilibrelor negative ale acestora.

Secțiunea 2

Calculul tarifului de neutralitate

9. OST menține un cont separat (cont de neutralitate) în care:

1) percepe toate cheltuielile legate de echilibrare, în conformitate cu categoriile de costuri definite la Articolul 3,

2) creditează toate veniturile sale aferente echilibrării, în conformitate cu categoriile de venituri definite la Secțiunea 1.

10. OST va utiliza soldul contului de neutralitate la sfârșitul fiecărei luni pentru a calcula *tariful de neutralitate* (TN), exprimat în MDL/kWh, după formula următoare:

$$TN = \frac{(NBal \pm Adj)}{Q}$$

Unde:

NBal: soldul contului de neutralitate la sfârșitul lunii, în lei, calculat ca diferență între suma veniturilor creditate în cont, minus suma cheltuielilor încasate în cont, în durata lunii.

Adj: o modificare pozitivă sau negativă a soldului contului de neutralitate la finele lunilor precedente, în lei, după caz:

1) costurile și/sau veniturile incluse în cont în lunile anterioare sunt considerate de ANRE ca fiind efectuate ineficient, în conformitate cu alineatul 3 al prezentului Articol.

2) este necesar să se ajusteze costurile și/sau veniturile incluse în cont în lunile precedente astfel încât să se obțină neutralitatea costurilor OST.

Q: Cantități de gaze naturale transportate prin sistemul de transport în cursul lunii, în kWh, calculate ca suma cantităților alocate tuturor PRE la punctele de intrare și la punctele de ieșire, excluzând cantitățile alocate la punctul virtual de tranzacționare.

11. ANRE poate efectua un audit asupra contului de neutralitate și poate respinge costuri și venituri dacă consideră că acestea au fost suportate în mod ineficient, în conformitate cu Secțiunea 1 a Capitolului VII din Codul rețelelor de gaze naturale.

Secțiunea 3

Calculul plății de neutralitate a PRE

12. Până în a 19-a zi a lunii M+1, OST calculează plata pentru neutralitate care urmează să fie plătită de către PRE sau OST, pentru a deconta soldul contului de neutralitate al lunii precedente M.

13. Dacă prețul unității de neutralitate, calculat conform Secțiunii 3, este negativ, ceea ce denotă un deficit în contul de neutralitate, atunci PRE trebuie să plătească plata pentru neutralitate OST. Dacă prețul unității de neutralitate este pozitiv, ceea ce denotă un excedent în contul de neutralitate, atunci OST trebuie să plătească plata pentru neutralitate PRE.

14. Plata pentru neutralitate (PN) a fiecărei PRE pentru luna M se bazează pe cantitățile de gaze naturale livrate și retrase din sistemul de transport de către PRE în cursul lunii, exprimate în MDL/kWh, se calculează după următoarea formulă:

$$PN = \text{Abs} (PUN) \times AI$$

Unde:

a. PUN: prețul unității de neutralitate pentru luna M, în MDL/kWh, calculat în conformitate cu Secțiunea 2.

b. AI: Cantități de gaze naturale transportate pentru PRE prin sistemul de transport în cursul lunii, în kWh, calculate ca sumă a cantităților alocate de PRE la punctele de intrare și la punctele de ieșire, neincluzând în calcul cantitățile alocate la punctul virtual de tranzacționare.

c. Termenul Abs () descrie valoarea absolută a funcției între paranteze.

15. Decontarea plății pentru neutralitate a PRE se realizează printr-o factură separată pentru plățile pentru neutralitate în fiecare lună, emisă de OST, dacă prețul unității de neutralitate, sau emisă de către PRE, dacă prețul unității de neutralitate este pozitiv, în conformitate cu prevederile contractului de echilibrare.

Secțiunea 4

Raportarea privind plata pentru neutralitate

16. Până în a 20-a zi a lunii M+1, OST transmite ANRE un raport privind neutralitatea, care prezintă modificările (debitarea și creditarea) contului de echilibrare și oferă justificarea relevantă atunci când este necesar.
17. Până în a 20-a zi a lunii M+1, OST publică tariful de neutralitate al lunii precedente M, calculat la Secțiunea 2. Prețul este exprimat în MDL/kWh și rotunjit la cel puțin 2 cifre zecimale.
18. OST publică lunar, informații privind calculul soldului contului de neutralitate și cantitățile de gaze naturale transportate prin sistemul de transport în cursul lunii, folosind modelul din Anexa 2.

CAPITOLUL III

REGULI DE ADMINISTRARE AL RISCULUI DE CREDIT

Secțiunea 1

Stabilirea securității financiare

19. Fiecare PRE trebuie să stabilească o garanție financiară în favoarea OST, pentru a atenua riscul de neplată de către PRE a facturilor emise de OST pentru plățile pentru dezechilibru și/sau plății pentru neutralitate.
20. Garanția financiară poate fi constituită de către PRE în una dintre următoarele forme:
- 1) O garanție bancară irevocabilă și necondiționată, plătită la prima solicitare a OST, emisă de o bancă de renume licențiată să activeze în Republica Moldova.
 - 2) Un depozit de numerar într-un cont bancar indicat de OST în contractul de echilibrare.
21. Garanția financiară este stabilită la o sumă în conformitate cu Secțiunea 2 din prezentul Capitol. Dacă garanția financiară este stabilită în depozit de numerar, PRE trebuie s-o stabilească cu cel puțin 5 zile lucrătoare înainte de intrarea în vigoare a contractului de echilibrare.
22. Garanția financiară este valabilă de la data intrării în vigoare a contractului de echilibrare și va expira în a 30 -a zi calendaristică de la încetarea contractului de echilibrare.
23. Eliberarea garanției financiare se efectuează conform dispozițiilor contractului de echilibrare.

Secțiunea 2

Valoarea garanției financiare

Nivelul garanției (NG) financiare va fi determinat după cum urmează:

24. Prima lună de derulare a contractului NG este de 10 000 (zece mii) lei.
25. În cazul în care NG ($NG = P_{DN}$) nu acoperă costul dezechilibrului zilnic inițial US este obligat să suplimenteze NG în termen de cel mult 3 zile lucrătoare. În cazul în care US nu suplimentează NG, OST întrerupe accesul la PVT și Platforma Regională de rezervare de capacitate (RBP) cu preaviz de 2 zile. Accesul la PVT și RBP este reluat în momentul în care US suplimentează NG.
26. În situația în care dezechilibrul cumulat înregistrat în cursul lunii anterioare de livrare calculat ca suma algebrică a dezechilibrelor zilnice este negativ și este mai mic de 10 % din suma cantităților alocate zilnic în punctele de intrare și/sau din suma notificărilor în PVT a tranzacțiilor de cumpărare efectuate de US se menține NG 10 000 (zece mii) lei.
27. În situația în care dezechilibrul cumulat înregistrat în cursul lunii anterioare de livrare calculat ca suma algebrică a dezechilibrelor zilnice este negativ și este cuprins între 10 % și 50 % din suma cantităților alocate zilnic în punctele de intrare și/sau din suma notificărilor în PVT a tranzacțiilor de cumpărare efectuate de US, atunci $NG = \text{Contravaloarea maximă a dezechilibrului lunar cu titlu de deficit înregistrate de către PRE în anul gazier în curs}$.
28. În situația în care dezechilibrul cumulat înregistrat în cursul lunii anterioare de livrare calculat ca suma algebrică a dezechilibrelor zilnice este negativ și este mai mare de 50 % din suma cantităților alocate zilnic în punctele de intrare și/sau din suma notificărilor în PVT a tranzacțiilor de cumpărare efectuate de US, atunci $NG = 2 \times \text{Contravaloarea maximă a dezechilibrului lunar cu titlu de deficit înregistrate de către PRE în anul gazier în curs}$.

29. Dacă, în ultimele 3 luni, nivelul securității financiare a unei PRE nu a crescut, PRE poate solicita scăderea garanției financiare, cu condiția ca PRE să nu aibă facturi restante în cursul anului gazier curent. Nivelul garanției financiare nu poate fi, în niciun caz, mai mic decât nivelul definit la pct. 26 din prezenta Secțiune.

*Anexă la Metodologia pentru
calcularea plăților pentru neutralitate”*

Plata pentru neutralitate

Luna	
-------------	--

Costuri:

Cantitatea de gaze naturale achiziționată	Costurile serviciilor de echilibrare	Costul de utilizare a sistemului de transport pentru serviciile de echilibrare	Costul din plata dezechilibrelor pozitive	Costurile totale
[kWh]	[MDL]	[MDL]	[MDL]	[MDL]

Venituri:

Cantitatea de gaze naturale de echilibrare vândute	Venituri din servicii de echilibrare	Venituri din utilizarea sistemului de transport pentru servicii de echilibrare	Venituri din facturile pentru dezechilibrele negative	Venituri totale
[kWh]	[MDL]	[MDL]	[MDL]	[MDL]

Soldul lunar al contului de neutralitate [MDL]	
Ajustări din lunile precedente [MDL]	
Cantități transportate în cursul lunii [kWh]	
Plata pentru neutralitate [MDL/kWh]	